

KANCELARIA SENATU
Kancelaria Ogólna

08. 02. 2021

nr RPW 2933/20 214
(podpis)

03980200429271
RPW/2933/2021 P
2021-02-08

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa elektroniczny znacznik czasu

DUS-II.058.3.2021.BB

Zgodnie z dyspozycją dyrektora

otrzymuje do realizacji

8.02.2021.

(data i podpis)

Pan
prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Tomasz Grodzki

odpowiadając na pismo z dnia 18 grudnia 2020 r. znak: BPS/043-19-716/20, przy którym przekazane zostało oświadczenie złożone przez senatora Janusza Gromka podczas 19. posiedzenia Senatu RP, w dniu 17 grudnia 2020 r., w sprawie uproszczenia sposobu występowania o świadczenie pieniężne na podstawie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W dniu 21 września 2020 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956 (Dz. U. poz. 1428).

Przepisami tej ustawy uregulowana została sprawa wysokości oraz trybu przyznawania świadczenia pieniężnego osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956.

Prawo do świadczenia pieniężnego przysługuje osobie, która uzyskała na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517, z późn. zm.) decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzającą okres przebywania:

- w niewoli lub obozach internowanych oraz w obozach podległych Głównemu Zarządowi do Spraw Jeńców Wojennych i Internowanych (GUPWI) NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR,

i obozach podległych Wydziałowi Obozów Kontrolno-Filtracyjnych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, spowodowanego działalnością kombatancką, o której mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;

- w więzieniach i poprawczych obozach pracy oraz poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych (GUŁag) NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, spowodowanego działalnością kombatancką i działalnością równorzędną z działalnością kombatancką, o której mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych w więzieniach oraz poprawczych obozach pracy i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR;
- z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

Prawo do świadczenia przysługuje osobie, która posiada obywatelstwo polskie w dniu złożenia wniosku o przyznanie świadczenia pieniężnego.

Prawo do świadczenia nie przysługuje osobie, która uzyskała odszkodowanie lub zadośćuczynienie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1820).

Uprawnionym osobom przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane jednorazowo w wysokości 200 zł za każdy miesiąc okresu podlegania w latach 1936–1956 represjom, potwierdzonego decyzją Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Wysokość tego świadczenia nie może być niższa niż 2400 zł.

Świadczenie pieniężne jest przyznawane w drodze decyzji administracyjnej przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na podstawie złożonego przez osobę zainteresowaną wniosku wraz z kopią dokumentu potwierdzającego obywatelstwo polskie.

Wniosek o przyznanie świadczenia pieniężnego zawiera:

- imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, numer PESEL oraz adres zamieszkania osoby zainteresowanej;
- oświadczenie osoby zainteresowanej o nieuzyskaniu odszkodowania lub zadośćuczynienia na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;

- numer rachunku bankowego, numer rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo–kredytowej lub adres, na który ma zostać wypłacone świadczenie pieniężne;
- podpis osoby zainteresowanej.

Wypłata świadczenia pieniężnego dokonywana jest przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu prawa do tego świadczenia.

W przypadku osoby uprawnionej zamieszkałej za granicą, na wniosek tej osoby, przysługujące świadczenie pieniężne wypłacane jest w państwie zamieszkania na rachunek bankowy tej osoby za granicą. Wypłata dokonywana jest w walucie wymiennej.

Zgodnie z wyjaśnieniami Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. „Do dnia 22 stycznia br. – a więc w ciągu zaledwie 4 miesięcy od wejścia ustawy w życie – wnioski o wypłatę świadczenia złożyło 16.400 osób, co stanowi 75% osób potencjalnie uprawnionych. W historii Urzędu nie było sytuacji, iż w przypadku przyznania ustawą jakiejś grupie społecznej określonych uprawnień, tak znaczna jej część złożyła tak szybko wnioski o ich formalne potwierdzenie. Jest to w naszej ocenie jednoznaczny dowód, iż przyjęte procedury nie sprawiają Sybirakom żadnych trudności w dochodzeniu należnych im praw. Zakres informacji wymaganych przy złożeniu wniosku o świadczenie jest niewielki i dotyczy tylko podstawowych danych identyfikacyjnych, oświadczenia o niepobraniu odszkodowania na podstawie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego oraz kopii dowodu osobistego jako potwierdzenia posiadania polskiego obywatelstwa. Te dwa ostatnie elementy wniosku są pochodną rozwiązań ustawy ograniczających świadczenie do obywateli polskich oraz wprowadzających zasadę, iż za tę samą represję należy się jedno świadczenie od państwa polskiego (rozwiązania te należy ocenić jako zasadne i nie widzimy potrzeby modyfikacji ustawy w tym zakresie). Urząd nie wymaga przedkładania legitymacji o uprawnieniach kombatanckich, zatem fakt jej zagubienia nie ma żadnego znaczenia dla procesu ustalania prawa do świadczenia. By ułatwić Sybirakom złożenie kompletnych wniosków Urząd przygotował specjalne formularze wniosków, które były również kolportowane wśród swoich członków przez Związek Sybiraków – rozwiązanie to okazało się na tyle trafne, że zdecydowana większość wniosków wpływających do Urzędu składana jest właśnie na tych formularzach. Jednocześnie ani Związek Sybiraków, ani sami beneficjenci ustawy nie sygnalizowali nam jakichkolwiek problemów związanych ze sporządzaniem wniosków, a wspomniane wyżej imponujące tempo ich składania jasno dowodzi braku potrzeby zmiany istniejącego status quo.”

Z uwagi na powyższe nie są podejmowane prace nad zmianą zasad występowania przez osoby zainteresowane o przyznanie prawa do świadczenia pieniężnego uregulowanego przepisami ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936–1956.

2
z up. *Stanisław Szwed*
MINISTER
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Spraw Parlamentarnych
Do sprawy: DSP.INT.4513.10.2021